

Співпраця з експертною групою була змістовною та продуктивною. Ми вдячні експертам за ґрунтовний аналіз, змістовне обговорення й відзначені сильні сторони ОПП «Міжнародні комунікації у военній сфері». Думка експертів для нас є надзвичайно важливою, зауваження та пропозиції висловлені експертами будуть враховані нами в подальшому з метою вдосконалення освітнього процесу. Користуючись можливістю надаємо коментарі щодо окремих позицій звіту.

Слабка сторона за Критерієм 3: «На час проведення експертизи, у ЗВО не застосовувалась практика визнання результатів навчання в неформальній освіті, що на думку Еґ, дещо обмежує можливості здобувачів вищої освіти»

Рекомендація Еґ: «Розглянути можливість застосування практики визнання результатів навчання в неформальній освіті шляхом розроблення відповідного положення або передбачити таку можливість у РПНД»

Київський національний університет імені Тараса Шевченка категорично не може погодитись ні з таким визначенням слабкої сторони ні з відповідною рекомендацією. Наша позиція базується на документах Європейського співтовариства («Council recommendation on the validation of non-formal and informal learning», Brussels, 5.9.2012, COM(2012) 485 final), яке, рекомендуючи державам-членам стимулювати заклади формальної освіти до визнання неформальної освіти, наголошує на необхідності забезпечення довіри до цих процесів, яка може бути сформована виключно шляхом створення «національної системи визнання неформального й інформального навчання». Такі національні системи мають бути «цілісною і невід'ємною частиною національної рамки кваліфікацій» відповідати визначеному переліку вимог, які стосуються як прав осіб, так і питань забезпечення якості і дотримання стандартів усіма учасниками процесу. Вони мають включати: 1) підтримку громадян у визначенні досягнутих результатів навчання; 2) сприяння громадянам у документуванні їхніх результатів навчання; 3) оцінювання досягнутих результатів навчання; 4) сертифікацію результатів оцінювання досягнутих результатів навчання у вигляді кваліфікації, або ж кредитів, що ведуть до кваліфікації, чи іншими відповідними засобами.

Європейські акредитаційні агенції дуже уважно ставляться до питань забезпечення якості, якщо ЗВО визнає результати неформальної та/або інформальної освіти у своїх ступеневих програмах. При цьому зазвичай ЗВО має продемонструвати не тільки процедури і стандарти (їх прозорість, дотримання та відповідність правилам, встановленим національним законодавством), за якими здійснюється визнання результатів навчання у неформальній та інформальній освіті, але й доцільність/необхідність такого визнання для досягнення цілей програми.

Така система в Україні ВІДСУТНЯ, хоча й передбачена чинним законодавством («Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством» - Закон України «Про освіту» ст.8, п.5. Згідно статті 3 того ж Закону органом, який «формує вимоги до ... визнання результатів неформального та інформального навчання», визначається

Національне агентство кваліфікацій). Натомість в Законі України «Про вищу освіту», де детально розписуються права ЗВО щодо самостійного визнання освітніх кваліфікацій і результатів навчання у формальній освіті, будь-яка згадка щодо прав ЗВО на визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті відсутня.

Таким чином, запровадження ЗВО України у явочному порядку (рішеннями Вчених рад, але без врегулювання на національному рівні) практики визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті суперечить рекомендаціям ЄС і ставить під сумнів дипломи, видані відповідними університетами. Оскільки Університет в жодному разі не бажає обмежити кар'єрні траєкторії своїх випускників він не запроваджував і не запроваджуватиме процедур визнання результатів навчання отриманих в неформальній і інформальній освіті до врегулювання цього питання на рівні держави

Додатково повідомляємо, що наразі МОН України розробило і подало на погодження проект наказу щодо визнання неформального навчання при присвоєнні освітніх кваліфікацій. У разі його затвердження, через шість місяців після його підписання ЗВО України отримають право, в межах визначених цим наказом, здійснювати визнання результатів неформальної освіти.

Все сказане вище жодним чином не обмежує академічну свободу викладачів Університету включати (якщо вони вважають це за корисне для розвитку відповідних, передбачених програмою, компетентностей) визначені ними результати навчання у неформальній/інформальній освіті до числа робіт, які студент може виконати при опануванні навчальної дисципліни (азначивши їх у робочій навчальній програмі).